A BIZOTTSÁG 1334/2007/EK RENDELETE

(2007. november 14.)

a harmonizált fogyasztói árindexekről szóló 2494/95/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó kezdeti intézkedésekről szóló 1749/96/EK rendelet módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a harmonizált fogyasztói árindexekről szóló, 1995. október 23-i 2494/95/EK tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 4. cikke harmadik bekezdésére és 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Központi Bank véleményére [2], a 2494/95/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdésében előírtaknak megfelelően,

mivel:

(1) A harmonizált fogyasztói árindexek (Harmonised Indices of Consumer Prices, a továbbiakban: HICP) olyan harmonizált inflációs adatok, amelyekre a Bizottságnak és az Európai Központi Banknak az EK-Szerződés 121. cikkében megfogalmazott feladatai ellátásához szüksége van. A HICP-k a fogyasztóiár-infláció nemzetközi összehasonlításait hivatottak megkönnyíteni. Fontos mutatóként szolgálnak a monetáris politika alakítása során.

(2) A HICP teljes körű fogalmi keretet alkot. Igen jelentős haladás történt a módszerek harmonizálása terén a kezdeti végrehajtási intézkedések elfogadása óta, de az össze nem hasonlíthatóság hatálya továbbra is a mintavételre, helyettesítésre, minőségi kiigazításra és aggregálási eljárásokra terjed ki.

(3) A meglévő HICP-keret a HICP-et Laspeyres-típusú indexként határozza meg, amely a fogyasztói szükségletek közvetlen kielégítését szolgáló termékek és szolgáltatások megszerzéséhez szükséges pénz vásárlóerejét mutatja. E fogalommeghatározás a fogyasztói inflációnak az Európai Unión és különösen az euróövezeten belüli, jelenlegi értelmezését tükrözi.

(4) A HICP a fogyasztók által vásárolt összes termék árára vonatkozik, ha fogyasztási mintákat – azaz alapvető kiadási kategóriák szerint meghatározott termékeket (súlyok) – kívánnak fenntartani. E kategóriák fogyasztási cél szerint megkülönböztethető, egyértelműen meghatározott fogyasztási szegmensekből állnak. A statisztikai sokaságban az összes termékkínálat-sorozatot teljes körűen fogyasztási szegmensekre lehet felosztani. A fogyasztási szegmensek időben viszonylag állandóak, bár a fogyasztási szegmenst tartalmazó termékkínálatok változni fognak, követve a piacok fejlődését.

(5) A rendeltetés szerinti fogyasztási szegmensek fogalma ezért fontos a mintavétel, valamint a minőségváltozás és a minőségi kiigazítás jelentésének szempontjából. Mindazonáltal e fogalom félreérthetősége az aggregálás azon szintjét érinti, amelyen meghatározzák és alkalmazzák.

(6) A termékkínálatok tartománya időben változni fog aszerint, ahogyan a kiskereskedők és gyártók megváltoztatják vagy helyettesítik a termékeket. A HICP a jelenleg rendelkezésre álló valamennyi termékkínálat bemutatását teszi szükségessé a referencia-időszakban kiválasztott, rendeltetés szerinti fogyasztási szegmenseken belül annak érdekében, hogy az inflációra gyakorolt hatásukat mérni lehessen. Ez különösen a már korábbi termékek új modelljeire vagy változataira vonatkozik.

(7) A minőségváltozás így arra a mértékre vonatkozik, amelyen a rendelkezésre álló termékek képesek megfelelni azon fogyasztási szegmens rendeltetésének, amelyhez tartoznak. A minőségváltozást a konkrét termékek tulajdonságai alapján kell vizsgálni a fogyasztási szegmensen belül.

(8) E kérdések kezeléséhez a harmonizált fogyasztói árindexekről szóló 2494/95/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó kezdeti intézkedésekről szóló, 1996. szeptember 9-i 1749/96/EK bizottsági rendeletet [3] illetően több pontosításra és módosításra van szükség a HICP-ek összehasonlíthatóságának bizosítása, valamint megbízhatóságuk és helytállóságuk fenntartása érdekében, a 2494/95/EK rendelet 5. cikkével összhangban.

[1] HL L 257., 1995.10.27., 1. o. Az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított rendelet.

[2] 2007.10.5-i vélemény (HL C 248., 2007.10.23., 1. o.).

[3] HL L 229., 1996.9.10., 3. o. A legutóbb az 1708/2005/EK rendelettel (HL L 274., 2005.10.20., 9. o.) módosított rendelet.

(9) Emiatt tovább kell pontosítani a HICP céljait és fogalommeghatározását annak tisztázása érdekében, hogy azok mely esetekben határozzák meg a mintavételre, helyettesítésre és minőségi kiigazításra vonatkozó tényleges gyakorlatokat; a HICP és annak formája előírt bemutatásának biztosítása, valamint a mintavételre, helyettesítésre, minőségi kiigazításra és aggregálási eljárásokra vonatkozó további minimumszabályok meghatározása érdekében.

(10) A mintavételt, helyettesítést és minőségi kiigazítást illetően egyértelmű statisztikai célt kell meghatározni, valamint biztosítani kell, hogy a HICP-intézkedések közelítsenek a célhoz, ésszerűen kevés bizonytalansággal, illetve hibával a torzítás és variancia tekintetében. Figyelembe kell venni a torzítatlanság és a pontosság közötti fordított arányosságot.

(11) A HICP célsokaságának további pontosítása, valamint a HICP-kosár „állandósága" problémájának megoldása érdekében a „rendeltetés szerinti fogyasztási szegmensek" fogalma megvalósítható megoldást kínál, mivel beépítheti a szükséges állandóságot a Laspeyres-típusú indexbe és értelmet ad a fogalomnak a fejlődő piacok világában.

(12) Biztosítani kell a fogyasztási szegmensek oly módon történő kiválasztását a referencia-időszakban, hogy azok az ügyletek teljes megoszlását bemutassák, és hogy a helyettesítések fenntartsák a jelenlegi termékkínálatok bemutatását a HICP-ben már bemutatott fogyasztási szegmenseken belül. A háztartások fogyasztási célú, végső pénzügyi kiadásának bemutatása a fejlődő piacok dinamikus jellegét kell, hogy tükrözze.

(13) Biztosítani kell, hogy a tagállamok arra vonatkozó megállapításai, hogy minőségváltozás következett-e be, a szóban forgó fogyasztási célok szempontjából fontos jellemzőket meghatározó, bizonyított árkülönbségeken alapuljanak. E célból a Bizottságnak (Eurostat) különleges minőségi kiigazítási szabványokat kell kidolgoznia, eseti alapon.

(14) Ezenkívül bővíteni az elemi aggregátumok fogalmát és tovább kell harmonizálni az aggregálási és helyettesítési gyakorlatokat az elemi aggregátumokon belül.

(15) A 2494/95/EK rendelet 13. cikkének megfelelően figyelembe vették a költséghatékonyság elvét.

(16) Az 1749/96/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(17) Az ebben a rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a 89/382/EGK, Euratom tanácsi határozattal [1] létrehozott Statisztikai Programbizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1749/96/EK rendelet a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*2. cikk*

Meghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

1. »Háztartások végső fogyasztási kiadása«: az lb. mellékletben meghatározottak szerint a végső fogyasztási kiadásoknak az a része, amelyet a háztartások, függetlenül az állampolgárságuktól vagy lakóhelyüktől, pénzügyi ügyletek során, a tagállam gazdasági területén, az egyéni szükségletek közvetlen kielégítését szolgáló termékek és szolgáltatások megszerzésére, az összehasonlított időszakok egyikében vagy mindkettőben fordítanak.

2. »Termékkínálat«: konkrét eladási hely vagy konkrét szolgáltató által konkrét vásárlási feltételek mellett, meghatározott áron vásárlásra kínált konkrét áru vagy szolgáltatás; egy adott időpontban egyetlen egységet jelöl.

3. A HICP »lefedettsége« vagyis a HICP által bemutatandó statisztikai »célsokaság«: a háztartások végső fogyasztási kiadásának hatálya alá tartozó valamennyi ügylet sorozata.

4. »Rendeltetés szerinti fogyasztási szegmens« vagy »fogyasztási szegmens«: a termékkínálatokhoz kapcsolódó ügyletek sorozata, amelyeket – a közös tulajdonságok miatt – úgy kell tekinteni, hogy közös célt szolgálnak, abban az értelemben, hogy:

   — azokat hasonló helyzetekben történő fő felhasználásra értékesítik,

   — azok nagyrészt közös specifikációt használva írhatók le, valamint

   — azokat a fogyasztók egyenértékűnek tekinthetik.

[1] HL L 181., 1989.6.28., 47. o.

5. »Újabban jelentős termékek és szolgáltatások«: azok a termékek és szolgáltatások, melyek árváltozásait nem tartalmazza kifejezetten egy tagállam HICP-je, és amelyek becsült fogyasztói kiadása legalább egy ezrede a HICP megfigyelési körébe tartozó kiadásoknak.

6. »Mintavétel«: a HICP összeállítása során alkalmazott minden olyan eljárás, amelynek során kiválasztják a termékkínálatok sokaságának egy részhalmazát, a HICP megfigyelési körébe tartozó fogyasztási szegmensek árváltozásának becslésére.

7. »Célminta«: fogyasztási szegmenseken belüli termékkínálatok sorozata, amelynek esetében a tagállam meg szándékozik figyelni az árakat abból a célból, hogy biztosítsa a HICP célsokaság megbízható és összehasonlítható bemutatását.

8. A HICP-aggregációkban használt »súlyok«: a célsokaság bármely alrészére vonatkozó kiadások megfelelő becslései, a 2454/97/EK bizottsági rendelettel (*) összhangban.

9. »Megfigyelt ár«: a tagállamok által ténylegesen megerősített ár.

10. »Helyettesítő termékkínálat«: megfigyelt árú termékkínálat, amely helyettesítője a célmintában szereplő termékkínálatnak.

11. »Helyettesítő ár«: a helyettesítő termékkínálat megfigyelt ára.

12. »Becsült ár«: olyan ár, amely egy megfigyelt árat helyettesít, és amely megfelelő becslési eljáráson alapul. Az előzetesen megfigyelt árak nem tekinthetők becsült áraknak, kivéve ha bizonyítható, hogy megfelelő becslések.

13. »Elemi termékcsoport«: mintavételbe abból a célból bevont termékkínálat-sorozat, hogy a HICP-ben egy vagy több fogyasztási szegmenst mutasson be.

14. »Elemi aggregátum«: például régiók, városok vagy eladásihely-típusok szerint rétegzett elemi termékcsoport; arra a szintre utal, amelyen a megfigyelt árak belépnek a HICP-be. Ha az elemi termékcsoport nem rétegzett, az »elemi termékcsoport« és az »elemi aggregátum« kifejezés azonos értelmű.

15. »Elemi aggregátum indexe«: az elemi aggregátum árindexe.

16. »Minőségváltozás«: ha egy tagállam megítélése szerint a helyettesítés eredményeképpen a helyettesítő termékkínálat jelentős mértékben eltér azon fogyasztási szegmens fogyasztási céljától, amelyhez tartozik.

17. »Minőségi kiigazítás«: az az eljárás, amely lehetővé teszi a minőségváltozás figyelembevételét, a megfigyelt aktuális áraknak vagy a referenciaáraknak a minőségváltozással egyenértékű tényezővel vagy összeggel való növelése vagy csökkentése által.

(*) HL L 340., 1997.12.11., 24. o.”

2. A szöveg a következő 2a. cikkel egészül ki:

„2a. cikk

Elvek

(1) A HICP olyan mintavételen alapuló statisztika, amely az átlagos árváltozást mutatja a célsokaságban az aktuális index naptári hónapja és azon időszak között, amelyhez hasonlítják.

(2) A statisztikai sokaságban valamennyi ügylet sorozatát teljes körűen részsorozatokra lehet felosztani, amelyek azoknak a termékkínálatoknak felelnek meg, amelyekhez az adott ügyletek tartoznak. Ezeket az Ia. mellékletben megadott, négy számjegyű kategóriák és alkategóriák szerint osztályozzák, amely a COICOP nemzetközi osztályozáson alapul, és amely COICOP/HICP-ként (egyéni fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása, a HICP igényeihez igazítva) ismert.

(3) A HICP-t a Laspeyres-típusú képlettel össszhangban lévő képlet felhasználásával kell kiszámítani.

(4) A fogyasztási szegmensek képezik a rögzített tárgyakat a HICP által figyelembe veendő indexkosárban.

(5) A HICP-ben alkalmazott árak a háztartások által az egyéni termékek és szolgáltatások vásárlásakor pénzügyletek során fizetett beszerzési árak.

(6) Amennyiben a termékek és a szolgáltatások ingyenesen hozzáférhetők a fogyasztók számára, és később ezekre ki kell fizetniük a tényleges árat, akkor a nulla ár és a tényleges ár közötti különbséget, és fordítva, figyelembe kell venni a HICP-ben.

(7) A HICP valódi árváltozást mér, függetlenül a minőségváltozástól. Ez:

a) tükrözi a háztartások fogyasztási mintájának, illetve a fogyasztói népesség összetételének a bázis- vagy referencia-időszakban való fenntartása miatt megváltozott kiadás alapján bekövetkezett árváltozást; valamint

b) a megfigyelt minőségváltozásnak megfelelő kiigazítások révén kell képezni. A minőségi kiigazításoknak megbízhatónak kell lenniük, különös tekintettel a HICP – mint a valódiárváltozás-mérés – reprezentativitására.

(8) A minőségváltozást illetően a megállapításnak bizonyítottan egy helyettesítő termékkínálat és azon termékkínálat specifikációja közötti különbségen kell alapulnia, amelyet a mintában helyettesített. Különbség van a termékkínálatok olyan jelentős ármeghatározó jellemzői között mint a márka, az anyag vagy a kivitelezés, amelyek fontosak a szóban forgó fogyasztási cél szempontjából.

Nem jár minőségváltozással a HICP-minta átfogó, éves vagy ennél ritkább felülvizsgálata. Felvétele a megfelelő láncszemek létrehozása útján történik. A HICP-minta felülvizsgálatai nem szüntetik meg annak szükségességét, hogy két felülvizsgálat között haladéktalanul helyettesítő termékkínálatokat vezessenek be.

(9) Egy elemi termékcsoport vagy egy elemi aggregátum bemutatását a kapcsolódó kiadások súlyozása határozza meg. Az elemi aggregátumokon belül egyéb súlyozás csak akkor alkalmazható, ha biztosított az index reprezentativitása.

(10) A »megbízhatóságot« a »pontosság« – amely a mintavételi hibák mértékére utal – és a »reprezentativitás«– amely a torzítás hiányára utal – alapján kell vizsgálni."

3. A 4. cikk második bekezdésében a „2. cikk b) pontja" szöveg helyébe a „2. cikk (5) bekezdése" lép.

4. A 5. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*5. cikk*

A helyettesítések és a minőségi kiigazítás minimumszabályai

(1) A minőségi kiigazítás módszereit a következők szerint kell csoportosítani:

a) »A«-módszerek: ezek biztosítják a legmegbízhatóbb eredményeket, a pontosság és torzítás tekintetében;

b) »B«-módszerek: ezek kevésbé megbízható vagy kevésbé reprezentatív eredményeket biztosítanak, mint az »A«-módszerek, de még így is elfogadhatónak tekinthetők. A »B«-módszereket abban az esetben kell alkalmazni, ha az »A«-módszerek nem alkalmazandók; valamint

c) »C«-módszerek: minden más módszer, amelyet nem alkalmaznak.

(2) A minőségi kiigazítás módszereinek értékelésére vonatkozó standardokat a Bizottság (Eurostat) dolgozza ki és jelenteti meg a Statisztikai Programbizottsággal folytatott konzultációt követően, eseti megközelítést alkalmazva és kellőképpen figyelembe véve a költséghatékonyság szempontjait, továbbá azt az összefüggést, amelyben azokat alkalmazzák.

A minőségi kiigazítás módszereinek értékelése nem zárja ki eleve az e kérdésre vonatkozó végrehajtási intézkedések elfogadását, a 2494/95/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdésével összhangban.

(3) Az »A«- és »B«-módszerek megfelelő minőségi kiigazítási módszereknek tekintendők. Azokat a HICP-ket, amelyek minőségi kiigazítása megfelelően megtörtént, összehasonlíthatóknak kell tekinteni. Egyéb, egyenértékű tételeknél az »A«-módszereket kell elsőbbségben részesíteni a »B«-módszerekhez képest.

(4) Megfelelő nemzeti becslések hiányában a tagállamok a Bizottság (Eurostat) által rendelkezésre bocsátott információkon alapuló becsléseket használják, amennyiben azok rendelkezésre állnak és relevánsak.

(5) Egyetlen esetben sem lehet a becslések szerint a minőségváltozást a két termékkínálat közötti árkülönbség egészének tekinteni, kivéve ha ez megfelelő becslésként indokolt.

(6) Amikor nem állnak rendelkezésre megfelelő becslések, a becslések szerint az árváltozásokat a helyettesítő és az általa helyettesített termékkínálat ára közötti különbségnek kell tekinteni.

(7) A helyettesítő termékkínálat:

a) vagy »lényegesen egyenértékű«, ha nem figyelhető meg minőségváltozás a helyettesítő és az általa a mintában helyettesített termékkínálat között, vagy »minőségi kiigazítás révén egyenértékű«, ha minőségi kiigazításra van szükség egy megfigyelt minőségváltozás esetében a helyettesítő és az általa a mintában helyettesített termékkínálat között;

b) ugyanazokból a fogyasztási szegmensekből kell kiválasztani, mint amelyekhez a helyettesítettek tartoznak, a fogyasztási szegmensek bemutatásának fenntartása érdekében;

c) nem az árak hasonlósága alapján választják ki. Ez különösen arra az esetre vonatkozik, amikor helyettesítésekre kell sort keríteni, miután a termékeket vagy szolgáltatásokat csökkentett áron kínálták.”

2. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2007. november 14-én.

a Bizottság részéről
Joaquín ALMUNIA
a Bizottság tagja